



บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ปัญหาของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาเจตคติต่อการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 6" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาเจตคติต่อการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 ในการสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน และการสังเกตกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาหลักสูตร หนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเจตคติต่อการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุของนักเรียน
2. สัมภาษณ์ครูสังคมศึกษาในเขตการศึกษา 6 จำนวน 10 คน และศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา 6 จำนวน 3 คน เพื่อนำความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาเจตคติต่อการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุของนักเรียนระดับมัศึกษามา เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด เพื่อถามปัญหาของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาเจตคติต่อการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-list) ถามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิศาการศึกษา ประสบการณ์การสอน และจำนวนคาบที่ทำการสอน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาเจตคติต่อการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในการสังเกตกิจกรรมการเรียน การสอนในห้องเรียน และการสังเกตกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดน้ำหนักของคำตอบเป็นคะแนน 5 ระดับ ตามวิธีการของ ลีเคิร์ท คือ

เป็นปัญหามากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
เป็นปัญหามาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
เป็นปัญหาปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
เป็นปัญหาน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
เป็นปัญหาน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

(John W. Rest 1970 : 175)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาเจตคติต่อการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

2. แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนสังคมศึกษา จำนวน 3 ท่าน (รายนามปรากฏในภาคผนวก) ตรวจสอบดูความเหมาะสมและความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้นร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูสังคมศึกษา ในโรงเรียนบางปะอิน จำนวน 3 คน โรงเรียนปากกระดานพิทยา จำนวน 3 คน และโรงเรียนท่าเรือ "นิศยานุกุล" จำนวน 9 คน รวม 15 คน ซึ่งไม่ใช้ตัวอย่างประชากรจริงที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความที่เข้าใจยาก ตีความได้หลายนัย และภาษาที่ไม่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับตัวอย่างประชากรจริงที่ได้เลือกไว้

การเลือกตัวอย่างประชากร

วิธีการเลือกตัวอย่างประชากรดังนี้

1. สํารวจโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในเขตการศึกษา 6 ทั้ง 7 จังหวัด (ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี สระบุรี ชัยนาท และอุทัยธานี) ได้จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 120 โรงเรียน และกำหนดจำนวนโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรจังหวัดละ 40 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนโรงเรียนแต่ละจังหวัด ดังนั้นจำนวนโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรในแต่ละจังหวัดมีดังนี้

จังหวัด	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร
ลพบุรี	21	8
พระนครศรีอยุธยา	29	12
อ่างทอง	13	5
สิงห์บุรี	12	5
สระบุรี	19	8
ชัยนาท	13	5
อุทัยธานี	13	5
รวม	120	48

2. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ในการเลือกโรงเรียนตามจำนวนโรงเรียนที่ได้เลือกจากเกณฑ์ในข้อ 1 (ตัวอย่างประชากรปรากฏในภาคผนวก)

3. ใช้ครูสังคมศึกษาทุกคนในโรงเรียนเหล่านั้นจำนวน 48 โรงเรียน เป็นตัวอย่างประชากร รวมทั้งสิ้น 350 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ตัวอย่างประชากรตอบด้วยตนเอง โดยมีหนังสือนำตัวจากกรมสามัญศึกษาถึงหัวหน้าสถานศึกษาชี้แจงจุดมุ่งหมายของการวิจัย และขออนุญาตให้ครูสังคมศึกษาตอบแบบสอบถาม และไปปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองทุกแห่ง จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป 350 ฉบับ ได้รับคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ของคำตอบ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ แล้วนำมาเล่นอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาแจกแจงความถี่ของคำตอบ ซึ่งกำหนดคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามวิธีการของดีเคิร์ทคือ

เป็นปัญหามากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
เป็นปัญหามาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
เป็นปัญหาปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
เป็นปัญหาน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
เป็นปัญหาน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

(John W. Rest 1970 : 175)

นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งแจกแจงความถี่ของคำตอบดังกล่าวแล้วมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ค่ามัธยฐานเลขคณิตใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{x}	แทนค่ามัธยฐานเลขคณิต
f	แทนความถี่ของคะแนน
x	แทนน้ำหนักของคำตอบ คิดเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1
$\sum fx$	แทนผลรวมของน้ำหนักคะแนนแต่ละระดับดูความถี่
N	แทนจำนวนผู้ตอบทั้งหมด

(ประกอบ กระดาษ 2525 : 41)

นำค่ามัธยฐานเลขคณิตมาแปลความโดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

4.56-5.00	หมายความว่า	เป็นปัญหามากที่สุด
3.56-4.55	หมายความว่า	เป็นปัญหามาก
2.56-3.55	หมายความว่า	เป็นปัญหาปานกลาง
1.56-2.55	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อย
1.00-1.55	หมายความว่า	เป็นปัญหาน้อยที่สุด

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D.	แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$\sum fx$	แทนผลรวมของน้ำหนักคะแนนแต่ละระดับดูความถี่
$\sum fx^2$	แทนผลรวมของกำลังสองของน้ำหนักคะแนนแต่ละระดับดูความถี่
N	แทนจำนวนผู้ตอบทั้งหมด

(ประกอบ กระดาษ 2525 : 51)

แล้วนำ ส่วนผลการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบความเรียง

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ถ้ามปัญหาเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะของครูสังคัมศึกษาในการพัฒนาเจตคติต่อการอนุรักษ์โบราณสถานและโบราณวัตถุของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา นำมารวบรวมและเรียบเรียงตามลำดับความถี่และนำ ส่วนบรรยายเป็นความเรียง